

۱۵- په یوه میاشت کې د جمعې ۴
ورځې دي په یو کال کې به د جمعې
خو ورځې وي ؟

۱۶- زرغونه ۷۲ افغانه لري هغه غواړي
چې کتابچې راوړنسي که دیوې کتابچې بیه
۹ افغانه وي معلوم کړی چه خو ټوک
کتابچې راوړنلی شي ؟

۱۷- که له ۶ متره ټوک کرځه یوه جوړه
جامې جوړې شي له ۲۴ متره ټوک کرځه
به خو جوړې جامې جوړې شي ؟

۱۸- که د ۵ ټوک کتابونو قیمت ۶۵ افغانه
وي دیو ټوک قیمت به یې څو وي ؟

۱۹- ۴ ورونو ته له پلارنڅه ۱۲۰ جریبه ځمکه
په میراث پاتې شویږه که دا ځمکه د ۴ ورونو
ترمنځ تقسیم شي هر ورون ته به ۳۰ جریبه ځمکه
ورسیني ؟

۲۰- په ۸۰ منډه غنمو کې ۸ منډه عشر
هر کول کیږي معلوم کړی چه په
څو منو یو من غنم عشر کیږي ؟

د ضرب او تقسم منځ کې اړیکې

مثال:

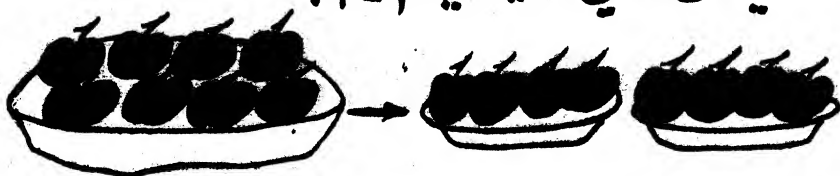
په هر پشقاب کې دوه دانې منې دي د

$$4 \times 2 = 8 \text{ منوټول شمیر}$$

اوس که ۸ منې په ۲ پشقابو کې تقسیم

کړو په هر پشقاب ۴ دانې منې ایښودل

$$\text{کیدلی شي. یعنی } 8 \div 2 = 4$$

که وغواړو چې ۸ دانې منې په ۴ پشقابو

کې تقسیم کړو په هر پشقاب کې

به ۲ داني منې کينودل شي. نو $8 \div 4 = 2$

مونږ پوهينو چې په $4 \times 2 = 8$ کې ۴
د ضرب يوجزاو ۲ د ضرب بل جزاو ۸ د
ضرب حاصل دی
نوله پورته مثال څخه نتيجه اخلو چې:

که د ضرب حاصل په هر ضربي جز تقسيم
کړو د ضرب بل جز په لاس راځي.

د $8 \div 4 = 2$ په عمليه کې د ۸ عدد

ته مقسوم ۲ ته مقسوم عليه او ۴ ته

د تقسيم حاصل يا خارج قسمت وايي.

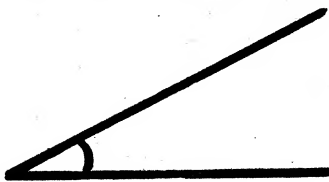
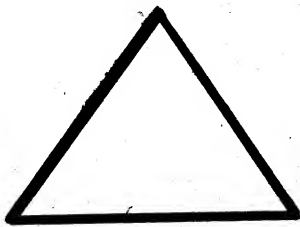
همدارنگه $8 \div 4 = 2$ عمليه کې
۹۳

د ۸ عدد ته مقسوم علیه او ۲ ته د
تقسیم حاصل یا خارج قسمت وایي .

سوالونه

د تکراري تفریق د عملی په واسطه
د تقسیم علیه سرته ورسوي .

$6 \div 2 =$	<input type="text"/>	$18 \div 3$	<input type="text"/>
$4 \div 2 =$	<input type="text"/>	$20 \div 2$	<input type="text"/>
$21 \div 3 =$	<input type="text"/>	$16 \div 4$	<input type="text"/>
$25 \div 5 =$	<input type="text"/>	$24 \div 2$	<input type="text"/>
$24 \div 8 =$	<input type="text"/>	$21 \div 7$	<input type="text"/>

	<p>نقطه</p>
	<p>خط</p>
	<p>زاویه</p>
	<p>مثلث</p>

ځمکه دموږ حیثیت لری، ونی او ځنگلونه
دهغه څادر دي.

مونږ باید دونو په کښینولو او ساتنه کی
پاملرنه وکړو، چی دموږ دڅادر حفاظت
وشي.

لومړی طبع

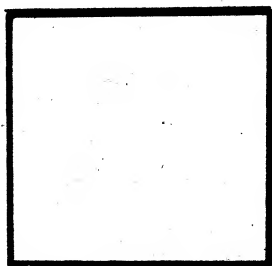
د چاپ شمیر:

داستهلاك دوره: ۳ کاله

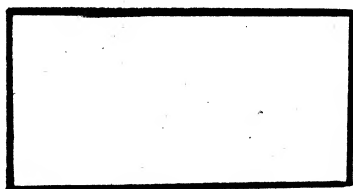
د تعلیمی مرکز د نصاب مدیریت

چاپونکی: ډاکټر چاپخانه.

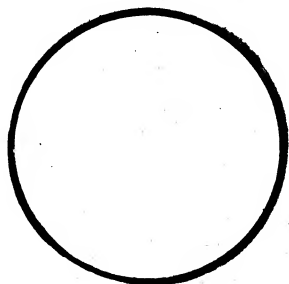
هندسی شکونه

مربع

مستطیل

دایره

بنوونکو دی د محیطی موادوپه هندسی شکونه
زده کونکو ته وروښی.

ڪرود ۱۱۰ نوي عدد لاس ته راڻي
اودارنگه يي په مرتبو ڪي بيڪو:

لومري طبقه		
ديويو مرتبه	دليو مرتبه	دسليو مرتبه
۰	۱	۱

په همدې ڊول ڪولي شوچي د ۱۲۰
۱۳۰، ۱۴۰، ۱۵۰، ۱۶۰، ۱۷۰، ۱۸۰، او ۱۹۰ م
ويڪو د مثال په ډول ۱۹۰ په لاندې ډول
ليکي

لومري طبقه		
ديويو مرتبه	دليو مرتبه	دسليو مرتبه
۰	۹	۱

اوس که د ۱۹۰ پر عدد د ۳، ۲، ۱
 ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ او ۹ عددونه
 وړ زيات کړوپه ترتيب سرخ د
 ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶،
 ۱۹۷، ۱۹۸ او ۱۹۹ عددونه لاس ته راځي
 د مثال په ډول ۱۹۹ په خپلو مرتبو
 کې په لاندې ډول لیکو:

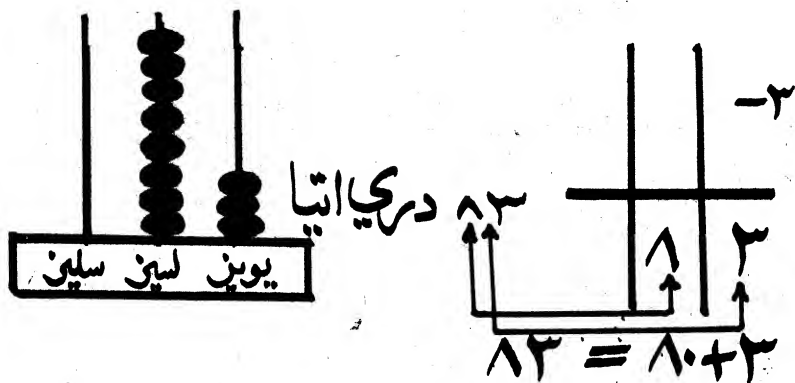
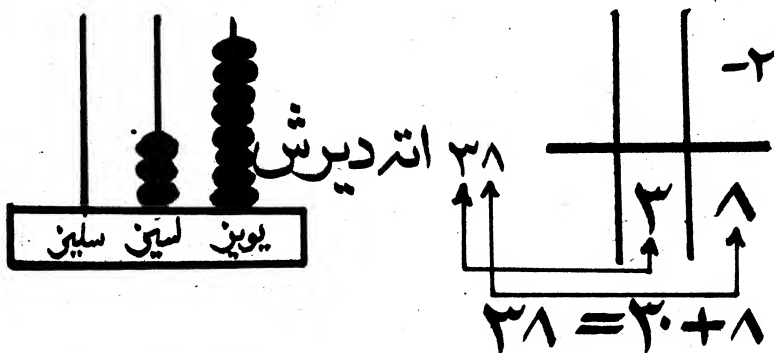
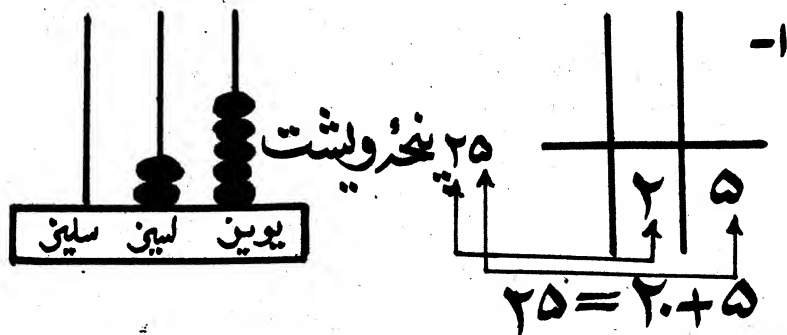
لومړۍ طبقه		
د یوینو مرتبه	د سلینو مرتبه	د سلینو مرتبه
۹	۹	۱

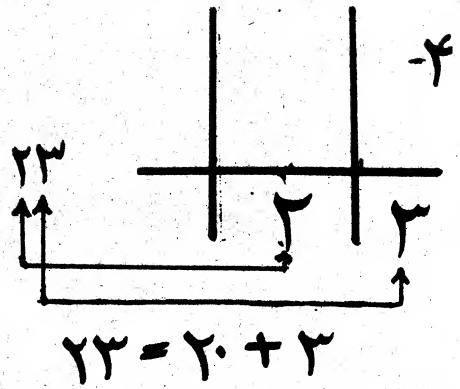
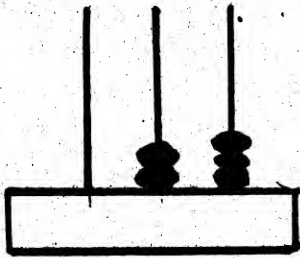
اوس که د ۱۹۹ پر عدد ۱ وېزیا کړو
 د ۲۰۰ په نوم نوی عدد لاس ته راځي چې
 په لاندې ډول لیکل کېږي:

لومړۍ طبقه		
د لوړو مرتبه	د لږو مرتبه	د سلو مرتبه
۰	۰	۲

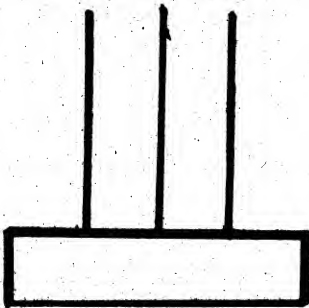
په همدې ډول کولی شو
 ۳۰۰ ، ۴۰۰ او ۵۰۰ عددونه د تیرو
 مثالونو په ډول په خپلو مرتبو
 او طبقو کې ویکو.

په مثالونو کې د مرتبو بنودل

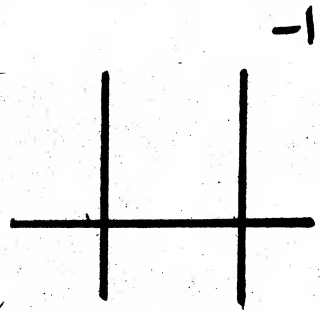

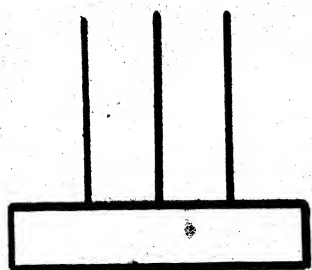

تمرین:

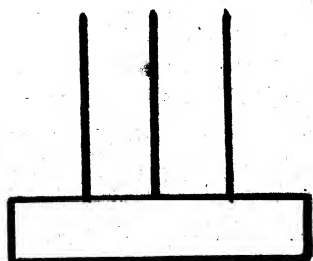
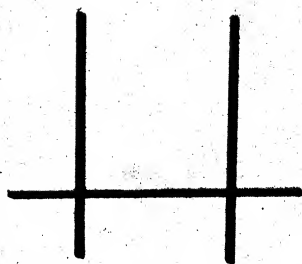

شیراتی

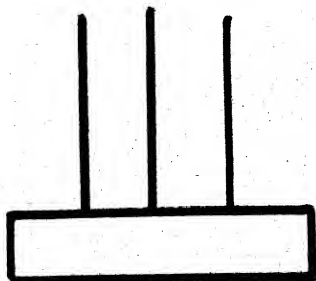
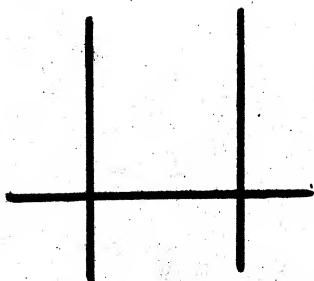

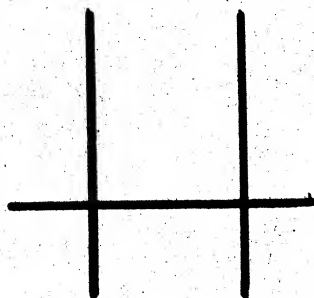
شېپاویا

اولانوي

سل

بنونکی دې زده کوونکي پوه کړي چې درې
مرتبې (یویز، لیز او سلین) یوه طبقه گنل کیږي.

لہ یوسل او یو شخہ تر پنخہ سوہ

پورپ د عد دونولیکل اولوستل

۱۰۹ ۱۰۸ ۱۰۷ ۱۰۶ ۱۰۵ ۱۰۴ ۱۰۳ ۱۰۲ ۱۰۱

۱۱۸ ۱۱۷ ۱۱۶ ۱۱۵ ۱۱۴ ۱۱۳ ۱۱۲ ۱۱۱ ۱۱۰

۱۲۷ ۱۲۶ ۱۲۵ ۱۲۴ ۱۲۳ ۱۲۲ ۱۲۱ ۱۲۰ ۱۱۹

۱۳۶ ۱۳۵ ۱۳۴ ۱۳۳ ۱۳۲ ۱۳۱ ۱۳۰ ۱۲۹ ۱۲۸

۱۴۵ ۱۴۴ ۱۴۳ ۱۴۲ ۱۴۱ ۱۴۰ ۱۳۹ ۱۳۸ ۱۳۷

۱۵۴ ۱۵۳ ۱۵۲ ۱۵۱ ۱۵۰ ۱۴۹ ۱۴۸ ۱۴۷ ۱۴۶

۱۶۳ ۱۶۲ ۱۶۱ ۱۶۰ ۱۵۹ ۱۵۸ ۱۵۷ ۱۵۶ ۱۵۵

۱۷۲ ۱۷۱ ۱۷۰ ۱۶۹ ۱۶۸ ۱۶۷ ۱۶۶ ۱۶۵ ۱۶۴

۱۸۱ ۱۸۰ ۱۷۹ ۱۷۸ ۱۷۷ ۱۷۶ ۱۷۵ ۱۷۴ ۱۷۳

۱۹۰ ۱۸۹ ۱۸۸ ۱۸۷ ۱۸۶ ۱۸۵ ۱۸۴ ۱۸۳ ۱۸۲

۱۹۹ ۱۹۸ ۱۹۷ ۱۹۶ ۱۹۵ ۱۹۴ ۱۹۳ ۱۹۲ ۱۹۱

2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6 2.7 2.8
 2.9 2.10 2.11 2.12 2.13 2.14 2.15 2.16
 2.17 2.18 2.19 2.20 2.21 2.22 2.23 2.24
 2.25 2.26 2.27 2.28 2.29 2.30 2.31 2.32
 2.33 2.34 2.35 2.36 2.37 2.38 2.39 2.40
 2.41 2.42 2.43 2.44 2.45 2.46 2.47 2.48
 2.49 2.50 2.51 2.52 2.53 2.54 2.55 2.56
 2.57 2.58 2.59 2.60 2.61 2.62 2.63 2.64
 2.65 2.66 2.67 2.68 2.69 2.70 2.71 2.72
 2.73 2.74 2.75 2.76 2.77 2.78 2.79 2.80
 2.81 2.82 2.83 2.84 2.85 2.86 2.87 2.88
 2.89 2.90 2.91 2.92 2.93 2.94 2.95 2.96
 2.97 2.98 2.99 3.00 3.01 3.02 3.03 3.04

۲۲۵ ۲۲۴ ۲۲۳ ۲۲۲ ۲۲۱ ۲۲۰ ۲۱۹ ۲۱۸ ۲۱۷
 ۲۲۴ ۲۲۳ ۲۲۲ ۲۲۱ ۲۲۰ ۲۱۹ ۲۱۸ ۲۱۷ ۲۱۶
 ۲۲۳ ۲۲۲ ۲۲۱ ۲۲۰ ۲۱۹ ۲۱۸ ۲۱۷ ۲۱۶ ۲۱۵
 ۲۵۲ ۲۵۱ ۲۵۰ ۲۴۹ ۲۴۸ ۲۴۷ ۲۴۶ ۲۴۵ ۲۴۴
 ۲۴۱ ۲۴۰ ۲۳۹ ۲۳۸ ۲۳۷ ۲۳۶ ۲۳۵ ۲۳۴ ۲۳۳
 ۲۷۹ ۲۷۸ ۲۷۷ ۲۷۶ ۲۷۵ ۲۷۴ ۲۷۳ ۲۷۲ ۲۷۱
 ۲۷۰ ۲۶۹ ۲۶۸ ۲۶۷ ۲۶۶ ۲۶۵ ۲۶۴ ۲۶۳ ۲۶۲ ۲۶۱
 ۲۹۱ ۲۹۰ ۲۸۹ ۲۸۸ ۲۸۷ ۲۸۶ ۲۸۵ ۲۸۴ ۲۸۳ ۲۸۲ ۲۸۱ ۲۸۰
 ۲۹۹ ۲۹۸ ۲۹۷ ۲۹۶ ۲۹۵ ۲۹۴ ۲۹۳ ۲۹۲ ۲۹۱ ۲۹۰ ۲۸۹
 ۲۱۵ ۲۱۴ ۲۱۳ ۲۱۲ ۲۱۱ ۲۱۰ ۲۰۹ ۲۰۸ ۲۰۷
 ۲۲۴ ۲۲۳ ۲۲۲ ۲۲۱ ۲۲۰ ۲۱۹ ۲۱۸ ۲۱۷ ۲۱۶
 ۲۲۳ ۲۲۲ ۲۲۱ ۲۲۰ ۲۱۹ ۲۱۸ ۲۱۷ ۲۱۶ ۲۱۵

የፋፕ የፋፒ የፋ. የፋፃ የፋፔ የፋፕ የፋፔ ማዕ የፋፋ

የፋፑ የፋ. የፋፃ የፋፔ የፋፕ የፋፔ የፋፔ የፋፋ የፋፋ

የፋ. የፋፃ የፋፐ የፋፕ የፋፔ የፋፐ የፋፋ የፋፋ የፋፋ

የፋፃ የፋፔ የፋፕ የፋፔ የፋፐ የፋፋ የፋፋ የፋፋ የፋፋ

የፋፐ የፋፕ የፋፔ የፋፐ የፋፋ የፋፋ የፋፋ የፋፋ የፋፋ

የፋፕ የፋፔ የፋፐ የፋፋ የፋፐ የፋፋ የፋፋ የፋፋ የፋፋ

የፋፐ የፋፐ የፋፋ የፋፐ የፋፐ የፋፐ የፋፐ የፋፐ የፋፐ

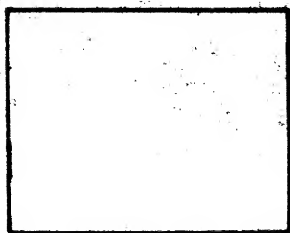
ዕ.. የፋፐ የፋፐ የፋፐ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

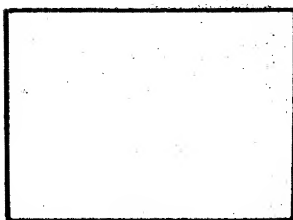
لومړی فصل

شکلونه :

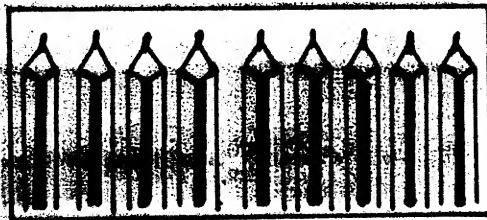
۱- دالاندې شیان وشمیری اوپه مخامخ تښتو
خایو کښې یې شمیر ولیکي .

=

=

لاندي عددونه ولوي ديويڙ، لسيز

اوسليز رقمونو نمونه يي واخلي.

۱۰۰	۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰
۱۰۱	۱۱۱	۱۲۱	۱۳۱	۱۴۱	۱۵۱	۱۶۱	۱۷۱	۱۸۱	۱۹۱
۱۰۲	۱۱۲	۱۲۲	۱۳۲	۱۴۲	۱۵۲	۱۶۲	۱۷۲	۱۸۲	۱۹۲
۱۰۳	۱۱۳	۱۲۳	۱۳۳	۱۴۳	۱۵۳	۱۶۳	۱۷۳	۱۸۳	۱۹۳
۱۰۴	۱۱۴	۱۲۴	۱۳۴	۱۴۴	۱۵۴	۱۶۴	۱۷۴	۱۸۴	۱۹۴
۱۰۵	۱۱۵	۱۲۵	۱۳۵	۱۴۵	۱۵۵	۱۶۵	۱۷۵	۱۸۵	۱۹۵
۱۰۶	۱۱۶	۱۲۶	۱۳۶	۱۴۶	۱۵۶	۱۶۶	۱۷۶	۱۸۶	۱۹۶
۱۰۷	۱۱۷	۱۲۷	۱۳۷	۱۴۷	۱۵۷	۱۶۷	۱۷۷	۱۸۷	۱۹۷
۱۰۸	۱۱۸	۱۲۸	۱۳۸	۱۴۸	۱۵۸	۱۶۸	۱۷۸	۱۸۸	۱۹۸
۱۰۹	۱۱۹	۱۲۹	۱۳۹	۱۴۹	۱۵۹	۱۶۹	۱۷۹	۱۸۹	۱۹۹

ليدل کيښي چي پورتنیو عددونو کي د

سليز په رقم کي د (۱) عدد دی.

لاندې جدول د بنوونکي سره یوځای وویای
 اوبیا بېاله دې چې د ریاضي کتاب ته وگورئ .
 هغه ولکې په جدول کې د سلین په رقمونې ۲ لیکل
 شوي دي .

۲۰۰	۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰	۲۷۰	۲۸۰	۲۹۰
۲۰۱	۲۱۱	۲۲۱	۲۳۱	۲۴۱	۲۵۱	۲۶۱	۲۷۱	۲۸۱	۲۹۱
۲۰۲	۲۱۲	۲۲۲	۲۳۲	۲۴۲	۲۵۲	۲۶۲	۲۷۲	۲۸۲	۲۹۲
۲۰۳	۲۱۳	۲۲۳	۲۳۳	۲۴۳	۲۵۳	۲۶۳	۲۷۳	۲۸۳	۲۹۳
۲۰۴	۲۱۴	۲۲۴	۲۳۴	۲۴۴	۲۵۴	۲۶۴	۲۷۴	۲۸۴	۲۹۴
۲۰۵	۲۱۵	۲۲۵	۲۳۵	۲۴۵	۲۵۵	۲۶۵	۲۷۵	۲۸۵	۲۹۵
۲۰۶	۲۱۶	۲۲۶	۲۳۶	۲۴۶	۲۵۶	۲۶۶	۲۷۶	۲۸۶	۲۹۶
۲۰۷	۲۱۷	۲۲۷	۲۳۷	۲۴۷	۲۵۷	۲۶۷	۲۷۷	۲۸۷	۲۹۷
۲۰۸	۲۱۸	۲۲۸	۲۳۸	۲۴۸	۲۵۸	۲۶۸	۲۷۸	۲۸۸	۲۹۸
۲۰۹	۲۱۹	۲۲۹	۲۳۹	۲۴۹	۲۵۹	۲۶۹	۲۷۹	۲۸۹	۲۹۹

اوس پوه شوکه د سلین په خانه کې د (۱) عدد وي چې سل ته ۲ وي
 دوه سوه اوکه ۳ وي چې دوه سوه اوکه ۴ وي څلور سوه دی
 اوکه ۵ وي پنځه سوه دی .

سوالونه :

لاندې عددونه وليکئ :

پنځه وېشت () يوني ()

درې سوه او شپږ خلوېشت ()

پنځه سوه او اوه ()

نه سوه او خلوېر خلوېشت ()

شپږ سوه او دوو نوي ()

خلوړا تيا () دوه سوه اولس ()

۲- لاندې عددونه په تورو وليکئ .

۲ ۳ ۵ ۷ ۴

۱ ۶ ۰ ۸ ۹

۳- له ۳۰۶ څخه تر ۳۴۲ پورې عددونه وليکئ .

۴- احمد غوښتل ڇي د ۵۶۲ او ۵۹۶
 ترمنځ ټول عد دونه وليکي خود هغه
 ځيني عد دونه هير شويدي تاسولاندي
 ليکل شوو عد دونه وکوري هغه
 عد دونه ڇي نوموړي ليکلنه دي تاسي
 يي وليکي.

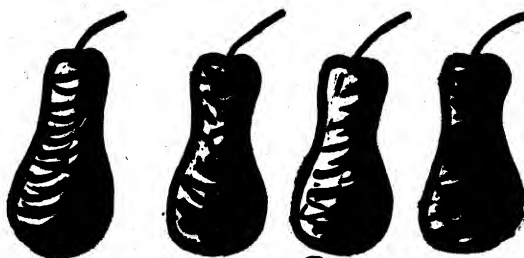
۵۸۳	۵۸۲	۵۸۰	۵۶۷	۵۶۳
۵۹۴	۵۹۱	۵۹۰	۵۸۹	۵۸۵

جفت اوتاق عددونه

۱- جفت

۲

۴

۶

یادونه: ۲۰۴۰۸ جفت عددونه دی. هغه عددونه
چې دیویز قریب ۲۰۴۰۸ او ۸ یا صفر وي جفت عددونه گڼل کیږي.

جفت عددونه

۱۰	۸	۶	۴	۲
۲۰	۱۸	۱۶	۱۴	۱۲
۳۰	۲۸	۲۶	۲۴	۲۲
۴۰	۳۸	۳۶	۳۴	۳۲
۵۰	۴۸	۴۶	۴۴	۴۲
۶۰	۵۸	۵۶	۵۴	۵۲
۷۰	۶۸	۶۶	۶۴	۶۲
۸۰	۷۸	۷۶	۷۴	۷۲
۹۰	۸۸	۸۶	۸۴	۸۲
۱۰۰	۹۸	۹۶	۹۴	۹۲
۱۱۰	۱۱۰۸	۱۰۶ ۲۵	۱۰۴	۱۰۲

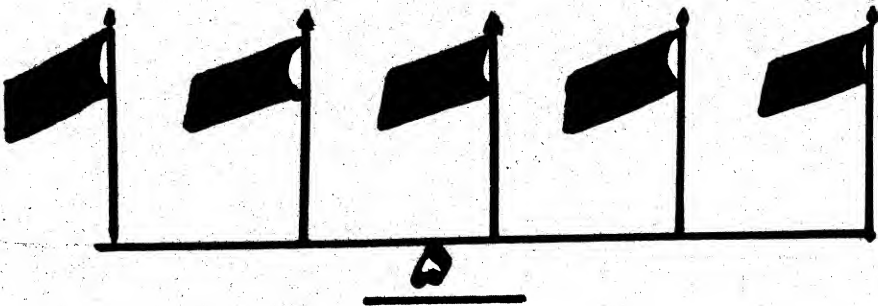

۲- تاق :

۱

۲

يادونه : ۱، ۳، ۵، ۷ او ۹ تاق عددونه دې

هغه عددونه چې د يويز رقم يې ۱، ۳، ۵ يا ۹ وي تاق عددونه گڼل کيږي .

تاق عددونه

۹	۷	۵	۳	۱
۱۹	۱۷	۱۵	۱۳	۱۱
۲۹	۲۷	۲۵	۲۳	۲۱
۳۹	۳۷	۳۵	۳۳	۳۱
۴۹	۴۷	۴۵	۴۳	۴۱
۵۹	۵۷	۵۵	۵۳	۵۱
۶۹	۶۷	۶۵	۶۳	۶۱
۷۹	۷۷	۷۵	۷۳	۷۱
۸۹	۸۷	۸۵	۸۳	۸۱
۹۹	۹۷	۹۵	۹۳	۹۱
۱۰۹	۱۰۷	۱۰۵	۱۰۳	۱۰۱

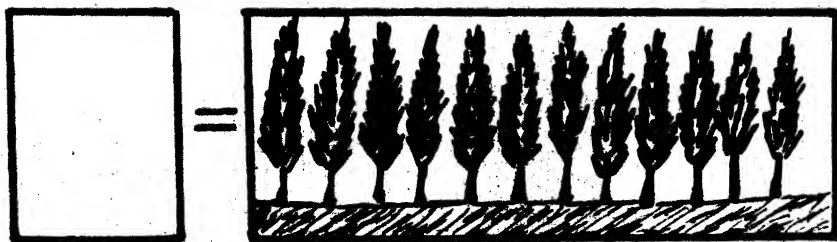
لجفتوعد دونوئخه کرینه تاوکری

۱۲۸	۱۲۷	۱۲۶	۱۲۵	۱۲۴	۱۲۳	۱۲۲	۱۲۱
۱۲۶	۱۲۵	۱۲۴	۱۲۳	۱۲۲	۱۲۱	۱۲۰	۱۱۹
۱۲۴	۱۲۳	۱۲۲	۱۲۱	۱۲۰	۱۱۹	۱۱۸	۱۱۷
۱۵۲	۱۵۱	۱۵۰	۱۴۹	۱۴۸	۱۴۷	۱۴۶	۱۴۵
۱۶۰	۱۵۹	۱۵۸	۱۵۷	۱۵۶	۱۵۵	۱۵۴	۱۵۳
۱۶۸	۱۶۷	۱۶۶	۱۶۵	۱۶۴	۱۶۳	۱۶۲	۱۶۱
۱۷۶	۱۷۵	۱۷۴	۱۷۳	۱۷۲	۱۷۱	۱۷۰	۱۶۹
۱۸۴	۱۸۳	۱۸۲	۱۸۱	۱۸۰	۱۷۹	۱۷۸	۱۷۷
۱۹۲	۱۹۱	۱۹۰	۱۸۹	۱۸۸	۱۸۷	۱۸۶	۱۸۵
۲۰۰	۱۹۹	۱۹۸	۱۹۷	۱۹۶	۱۹۵	۱۹۴	۱۹۳

د تاقو عددونو څخه کرښه تاوکړی

۲۰۷	۲۰۶	۲۰۵	۲۰۴	۲۰۳	۲۰۲	۲۰۱
۲۱۴	۲۱۳	۲۱۲	۲۱۱	۲۱۰	۲۰۹	۲۰۸
۲۲۱	۲۲۰	۲۱۹	۲۱۸	۲۱۷	۲۱۶	۲۱۵
۲۲۸	۲۲۷	۲۲۶	۲۲۵	۲۲۴	۲۲۳	۲۲۲
۲۲۵	۲۲۴	۲۲۳	۲۲۲	۲۲۱	۲۲۰	۲۱۹
۲۴۲	۲۴۱	۲۴۰	۲۳۹	۲۳۸	۲۳۷	۲۳۶
۲۴۹	۲۴۸	۲۴۷	۲۴۶	۲۴۵	۲۴۴	۲۴۳
۲۵۶	۲۵۵	۲۵۴	۲۵۳	۲۵۲	۲۵۱	۲۵۰
۲۶۳	۲۶۲	۲۶۱	۲۶۰	۲۵۹	۲۵۸	۲۵۷
۲۷۰	۲۶۹	۲۶۸	۲۶۷	۲۶۶	۲۶۵	۲۶۴

ښوونکي دې زده کوونکي وپوهوي چه په کتاب کي دې رجفتو
او تاقو عددونو څخه کرښه نه تاووي لمرې دې عددونه کتابچو کي
ويکي بيا دې له هغو څخه کرښه نه تاو کړي.

دلو مری نخ پده شیب کار و کری .

تمرین:

۱- دلاندرینی جدول تشخایونه په مناسبو
عددونو دک کړی.

۱۰۰							۲۰	۲۰	۱۰
۲۰۰				۱۶۰					۱۱۰
	۲۹۰					۲۴۰			
			۳۷۰					۳۲۰	
		۴۸۰			۴۵۰				

د لاندرینی جدول په تشوخیو کې
مناسب جفت عددونه ولیکی.

۲۰									۲
				۳۲			۲۶		
	۵۸							۴۴	
					۷۰				

۲- دلاندينې جدول په خالي خايو کې مناسب
تاق عددونه وليکئ.

	۱۷							۱
		۲۵				۲۵		
	۵۷							۴۱
۷۹							۶۳	

۴- زده کوونکي دې دلاندينې ډک شوي
جدول د عددونو يويز، ليين او سيليز رقمونه
په خالي جدول کې دحل شوي مثال په څير
وليکئ.

۹۸	۷۹	۵۷	۹۸	۴۵	۲۰	۲۲	۱۱
۱۰۰	۴۱۶	۴۰۰	۲۳۸	۲۴۲	۲۳۰	۲۵۰	۱۳۰
۴۱۳	۴۴۵	۳۵۰	۱۹۷	۱۶۰	۱۸	۵۰۰	۲۸۴

یویز	لین	سلین
۸	۹	

یویز	لسین	سلین

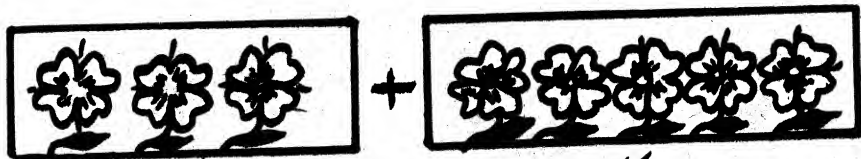
دوهم فصل

جمع

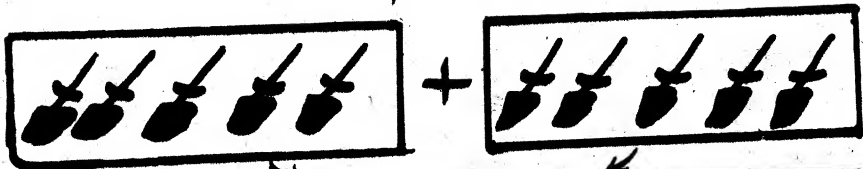
د جمع تعريف: د همدجنو شيانو يوځای

کولو ته جمع وایي.

دا (+) د جمع اودا (=) د مساوي علامه ده.

$$8 = 3 + 5$$

$$10 = 5 + 5$$

بنوونکی دې همدجنو شيانو ته کوونکو ته واضع کړي.

د دوه يورقني عددونو جمع کول :

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 1 \\ \hline 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 2 \\ \hline 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 1 \\ \hline 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 2 \\ \hline 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 2 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 5 \\ \hline 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 2 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 5 \\ \hline 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ + 4 \\ \hline 5 \end{array}$$

جمع پي کری:

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$5 + 4 = \square$$

$$4 + 4 = \square$$

$$5 + 5 = \square$$

$$2 + 1 = \square$$

$$2 + 6 = \square$$

$$2 + 2 = \square$$

$$8 + 2 = \square$$

$$2 + 1 = \square$$

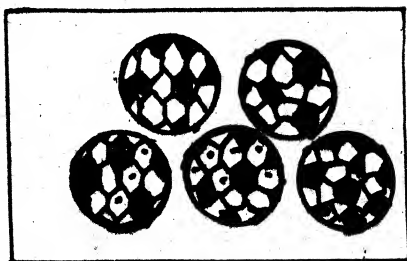
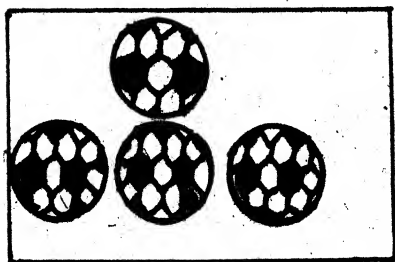
$$1 + 8 = \square$$

$$2 + 4 = \square$$

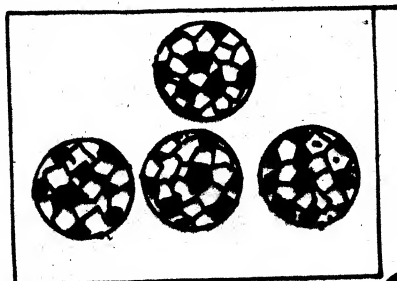
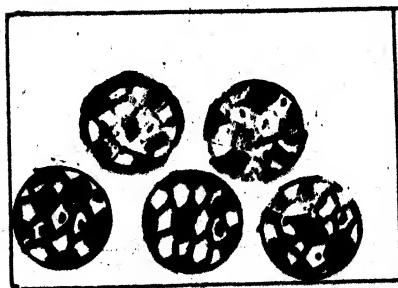
$$7 + 6 = \square$$

$$1 + 4 = \square$$

په جمع کې د بدلون قانون:

$$4 + 5 = 9$$

$$5 + 4 = 9$$

$$5 + 4 = 4 + 5$$

د پورتنی مثال له مخې د جمع د تبدیلیو قانون داسې بیانوو:

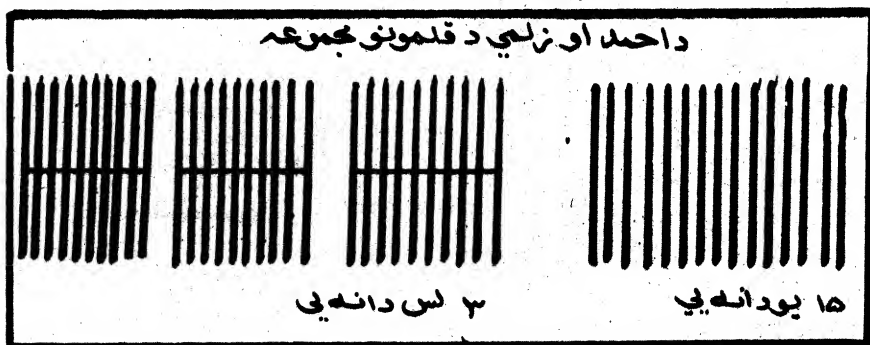
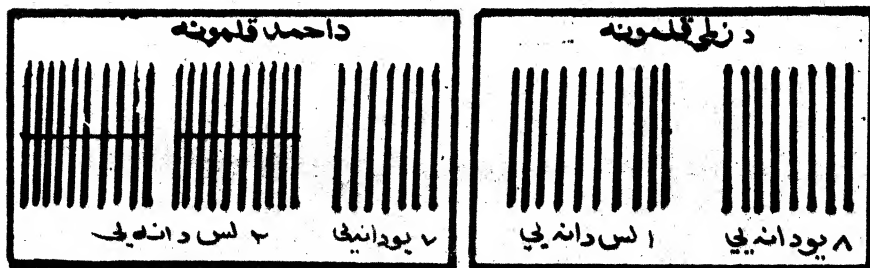
د عددونو په جمع کې د عددونو ترتیب شرط نه دی.

د حاصل لرونکو عددونو جمع؛

مونږ غواړو چې د ۲۷ عدد له ۱۸ سره

جمع کړو د مثال په ډول احمد ۲۷ او

زلمی ۱۸ قلمونه لري

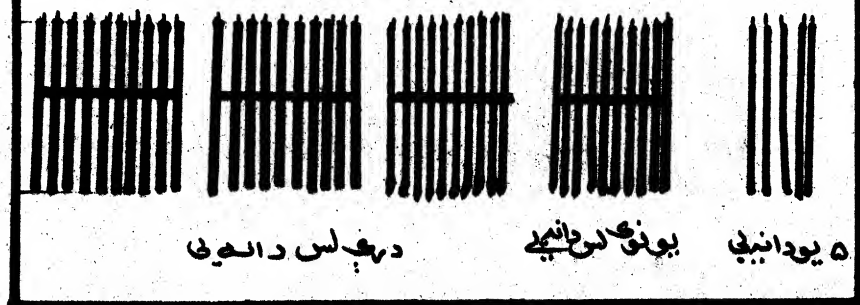

مونږ کولی شو چې له ۱۵ قلمونو څخه یونوی لس دانې

بندل جوړ کړو چې له هغه نه وروسته ۵ قلمونه

باقی پاتې کېږي

داحد اوزلي د قلمونو مجموع

نوټول قلمونه ۴ لس دانه يي يعني ثلويست
 قلمونه او ۵ يودانه يي يعني ۵ قلمونه ټول
 ۴۵ قلمونه كيږي .

$$\text{نو } ۴۵ = ۵ \text{ يودانه يي} + ۴ \text{ لس دانه يي} = ۲۷ + ۱۸$$

په همدې ډول ۲۷ او ۱۸ داسې جمع

کوو .

يودانه يي له يودانه يي او لس دانه يي له

لس دانه يي سره داسې جمع کوو ۷ او ۸
 ۲۹

له یو شخړه تر سلو پورې د عددونو لوستل اولیکل

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱
۳۰	۲۹	۲۸	۲۷	۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
۴۰	۳۹	۳۸	۳۷	۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	۳۱
۵۰	۴۹	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳	۴۲	۴۱
۶۰	۵۹	۵۸	۵۷	۵۶	۵۵	۵۴	۵۳	۵۲	۵۱
۷۰	۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵	۶۴	۶۳	۶۲	۶۱
۸۰	۷۹	۷۸	۷۷	۷۶	۷۵	۷۴	۷۳	۷۲	۷۱
۹۰	۸۹	۸۸	۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	۸۳	۸۲	۸۱
۱۰۰	۹۹	۹۸	۹۷	۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱

ښوونکي د دې جدول عددونه لومړۍ په زده کولو وکاروي
او بیا دې څو ځلې په مغوفه ويیږي .

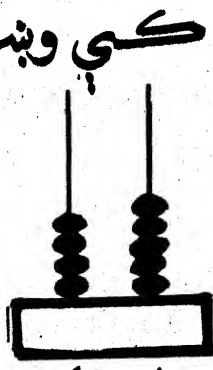
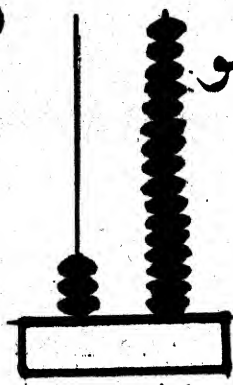
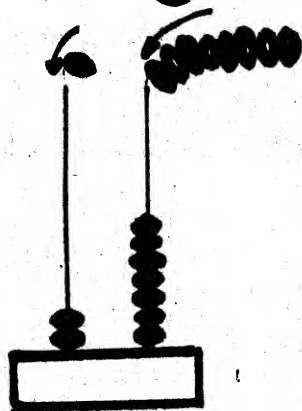
يوينز لين

$$\begin{array}{r} 27 \\ + 18 \\ \hline 45 \end{array}$$

يودانه يي دي چي دجمي

حاصل ۱۵ کيږي او په ۵ کې
(۵) يودانه يي او (۱) لس دانه يي
موجود دی (۵) يودانه يي ديونز
خای کې لکړو او (۱) لس دانيي

له لس دانه يي سره جمع کوو: ۴ لس دانيي = ۱+۲+۱
اوس ۴ دلسين خای کې ليکو چي ۴۵ کيږي.
دلته غواړو چي د ۲۷ او ۱۸ جمع کول په چوت

$$27 + 18 = 20 + 15 = 40 + 5 = 45$$

له کينې خوا ټخه په لومړي چوت له ۲۷ دانو
 ټخه ۷ دانې په يويز او ۲ دانې به لسيز کې
 موجودې دي ۱۸ له هغو سره جمع کوو ۸ دانې
 د يويز په ميله کې او ۱۱ دانې د لسيز په ميله کې
 وراچووچه دوهم چوت لاس ته راځي چې
 په دې چوت کې ۳ دانې په لسيز او ۱۵
 دانې په يويز کې وجود لري اوس ۱۰ دانې
 چې يولس دانې کيږي د يويز له ميلې
 ټخه رااخلو او دهغو پرځای يوه دانه
 په لسيزې ميله کې وراچوو چې دريم
 شکل ترې په لاس راځي په دې حالت
 کې ۴ دانې د لسيز ميله کې او ۵ دانې

په یويزه ميله کې وجود لري چې ۴۵ لوستل
کيږي نو د ۲۷ او ۱۸ د جمعې حاصل له

۴۵ څخه عبارت دی .
د بشونکي لپاره :

مثال : ۴۵ له ۲۹ سره جمع کړی .

$$\begin{array}{r} 45 \\ + 29 \\ \hline 74 \end{array}$$

حل : پنځه اونډه ، څوار لس ،

څلور لیکو یو یې حاصل ممکن

چې زده کوونکي روایي چې

یو حاصل څه معنا ؟ نو توضیح به یې کړی

چې ۱۴ له ۴ یو داندي او ۱۰ لس داندي څخه

تشکیل شوي دي ، ۴ له یويزه ځاني لاندې

او ۱۰ چې له لسو دانو څخه نمایندګي کوي

دلسين خانې ته وروچې يو اوڅلور پنځه ،
 پنځه او دوه ، اوڅه کيږي دلسين په ځای
 کې ليکودا اوڅه ، اوڅه نه بلکه اوڅه لس-
 داني دي چې اويا کيږي او ټول ۷۴
 لوستل کيږي

۷۴ ته د جمعې حاصل ۴۵ ته د جمعې
 يو جز او ۲۹ ته د جمعې بل جز وايي .

سوالونه

جمع يې کړی :

$\begin{array}{r} ۳۲ \\ +۵۸ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۴۹ \\ +۲۲ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۶۴ \\ +۲۸ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۴۹ \\ +۳۳ \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} ۵۹ \\ +۲۹ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۳۹ \\ +۲۹ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۵۶ \\ +۶۷ \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} ۹۲ \\ +۲۹ \\ \hline \end{array}$

دیورقمی اودو رقی عداد و نتو جمع

$$\begin{array}{r} ۱۳ \\ + ۸ \\ \hline ۲۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۴ \\ + ۳ \\ \hline ۱۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۲ \\ + ۸ \\ \hline ۲۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۰ \\ + ۶ \\ \hline ۲۶ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۰ \\ + ۴ \\ \hline ۲۴ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۲ \\ + ۵ \\ \hline ۲۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۰ \\ + ۹ \\ \hline ۴۹ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۵ \\ + ۲ \\ \hline ۵۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۵ \\ + ۷ \\ \hline ۵۲ \end{array}$$

دوه، دوه رقبتي عددونو جمع :

$$\begin{array}{r} 22 \\ + 25 \\ \hline 47 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 12 \\ \hline 32 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ + 18 \\ \hline 35 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ + 11 \\ \hline 25 \\ 62 \\ + 15 \\ \hline 77 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \\ + 16 \\ \hline 67 \\ 12 \\ + 15 \\ \hline 28 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 20 \\ \hline 50 \\ 24 \\ + 28 \\ \hline 52 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 12 \\ \hline 24 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \\ + 17 \\ \hline 69 \\ 25 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 20 \\ \hline 30 \end{array}$$

تمرین

لانڈی سوالونہ حل کری:

$$= 7 + 6$$

$$= 2 + 8$$

$$= 6 + 16$$

$$= 7 + 14$$

$$= 8 + 12$$

$$= 6 + 12$$

$$= 5 + 45$$

$$= 2 + 15$$

$$= 2 + 92$$

$$= 7 + 42$$

$$= 8 + 41$$

$$= 4 + 7$$

$$= 5 + 7$$

$$= 6 + 11$$

$$= 7 + 20$$

$$= 2 + 17$$

$$= 5 + 26$$

$$= 7 + 60$$

$$= 1 + 82$$

$$= 6 + 97$$

$$= 4 + 91$$

$$= 7 + 20$$

$$= 5 + 6$$

$$= 2 + 4$$

$$= 5 + 10$$

$$= 9 + 18$$

$$= 7 + 15$$

$$= 9 + 21$$

$$= 2 + 25$$

$$= 2 + 52$$

$$= 2 + 88$$

$$= 5 + 95$$

$$= 4 + 22$$

حلیٰ پی کری:

$$= ۲۰ + ۵۰$$

$$= ۲۰ + ۶۰$$

$$= ۱۲ + ۷۴$$

$$= ۲۰ + ۵۵$$

$$= ۱۸ + ۷۵$$

$$= ۱۷ + ۷۸$$

$$= ۱۲ + ۸۰$$

$$= ۱۶ + ۶۲$$

$$= ۱۷ + ۴۸$$

$$= ۱۲ + ۲۸$$

$$= ۲۴ + ۲۰$$

$$= ۱۲ + ۱۱$$

$$= ۱۱ + ۱۲$$

$$= ۱۲ + ۱۴$$

$$= ۱۰ + ۱۵$$

$$= ۱۶ + ۱۸$$

$$= ۱۸ + ۲۰$$

$$= ۲۲ + ۲۵$$

$$= ۲۶ + ۲۸$$

$$= ۲۵ + ۲۶$$

$$= ۲۰ + ۴۰$$

$$= ۲۰ + ۵۰$$

$$= 11 + 11$$

$$= 12 + 2$$

$$= 12 + 20$$

$$= 20 + 22$$

$$= 2 + 10$$

$$= 10 + 9$$

$$= 12 + 11$$

$$= 10 + 17$$

$$= 17 + 17$$

$$= 2 + 90$$

$$= 21 + 27$$

$$= 22 + 22$$

$$= 10 + 2$$

$$= 10 + 2$$

$$= 19 + 21$$

$$= 22 + 20$$

$$= 17 + 12$$

$$= 92 + 21$$

$$= 11 + 12$$

$$= 10 + 10$$

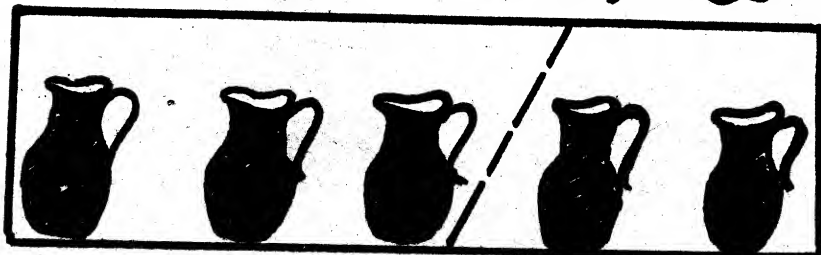
دریم فصل

تفریق

د تفریق تعریف: د لوی عدد څخه د کوچني

همجنس عدد د کمولو ته تفریق وايي او دا (ـ)

د تفریق علامه ده.

$$5 - 2 = 3$$

$$7 - 4 = 3$$

ښوونکي دې د پورته شکلونو په شان له خطي شيانو څخه
د تفریق په عمليه کې کارولای شي.

(۱) دالاندې عددونه ولولئ:

۸ ۹۲ ۶۴ ۲۷ ۳۲

۴۲ ۷۵ ۳ ۶۳ ۷۰

۶۲ ۹ ۹۹ ۱۱ ۳۱

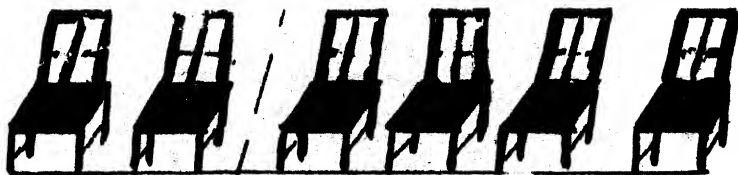
(۲) هغه عددونه وليکئ چه له ۶ نه ډير
اوله ۸ نه لږ وي.

(۳) هغه عددونه وليکئ چه له ۹ نه ډير
اوله ۱۱ څخه لږ وي.

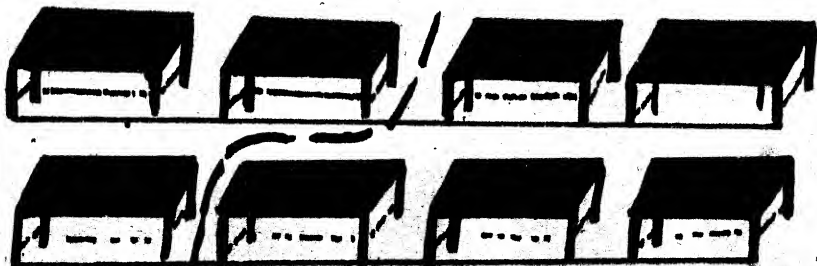
(۴) هغه عددونه وليکئ چه د ۲۹ او
۳۰ په منځ کې وي.

(۵) له ۶۴ څخه تر ۷۹ پورې څو عددونه

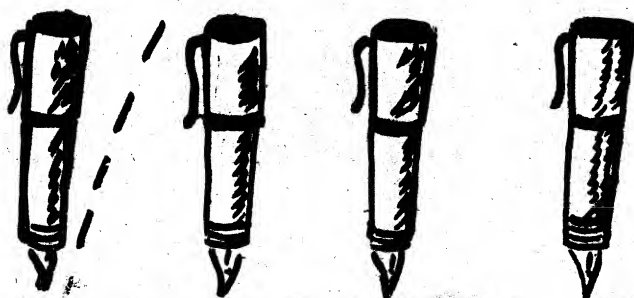
دی

$$2 = 6 - 4$$

$$2 = 8 - 6$$

$$1 = 4 - 3$$

له یو رقمي عددونو څخه د یو رقمي
عددونو تفریق

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 2 \\ \hline 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 2 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ - 2 \\ \hline 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ - 5 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 2 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ - 6 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ - 4 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 4 \\ \hline 4 \end{array}$$

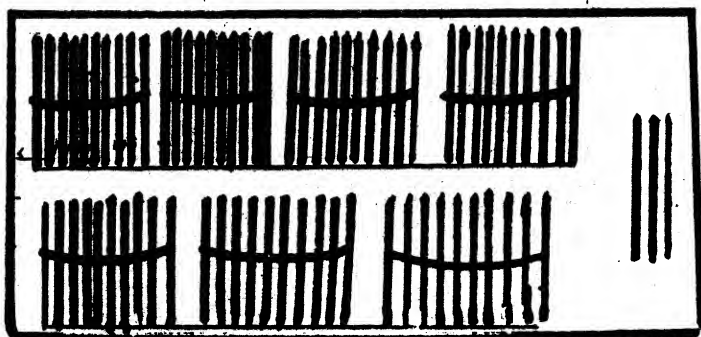
په پوراخيستلو سر تفريق

غواړو د ۲۵ عدد له ۷۳ څخه منفي كړو

فرض كړي چې زلمي ۷۳ دانې قلمونه درلو.

دل ۲۵ دانې قلمونه يې خپلې خورته وركړل

اوس زلمي سره څو قلمونه پاتې دي؟

يويز ليز

۷۳

- ۲۵

—

مونږ پوهينو چې په منفي كې يويز له

يويز اولسيز له لسيز څخه تفريق كيږي

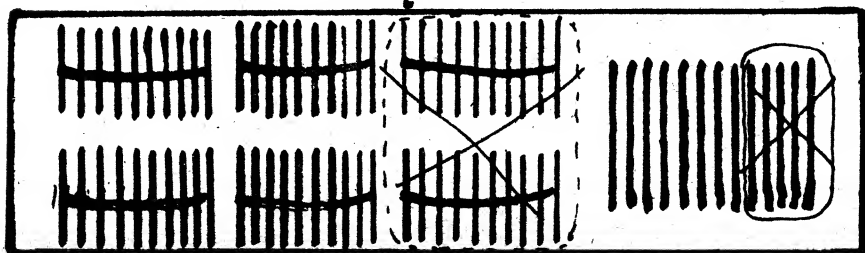
مگر په دې سوال كې له ۳ څخه ۵ نه تفريق

كيږي نو مونږ داسې كار كوو:

یو بنډل لس دانہ یی قلمونہ خلاصو اولہ

۳ دانہ یی قلمو سر یی یو خای کووچی

ټول ۱۳ قلمونہ کیری

اوس له دې ۱۳ قلمو څخه ۵ قلمونہ رااخلو

۸ قلمونہ پاتي کیری ترنگه چې یو بنډل

خلاص (خوښي) شوي نوشپن

بنډلونه پاتي دي نوله ۶ څخه چې

۲ لارښي ۴ پاتي کیری په نتیجه کې

د قلمونو څلور بنډلونه (۴۰ قلمونہ)

چې ۴۸ قلمونہ کیری پاتي دي ۴۸ ته د تعریف حال

یويز ۱۳
لیز ۶

۷۲

۲۵

۴۸

وايي

$$\begin{array}{r} \text{پوښ} \\ \text{ليز} \\ 82 \\ - 67 \\ \hline 15 \end{array}$$

مثال: حل يې کړی.

حل: د ۲ عدد څخه د ۷ عدد نه تفریق کېږي

نودا، له ۸ څخه قرضوو (څرنگه چې ۸ د لسیز په څا

کې واقع شوي دي نودا، یولسی دی چې ۲

سره ۱۲ کېږي، چې ۱۲ شي له ۱۲ څخه چې

۷ لارشي ۵ پاتې کېږي او همداسې د لسیزخانه

کې ۷ پاتې شوي له ۷ څخه چې ۶ لارشي (پاتې

کېږي چه د تفریق په حاصل کې د یوینزخانه

کې ۵ او د لسیزخانه کې (۱) دی نو د تفریق

حاصل یې ۱۵ دی.

مثال ۱: له ۳۴۳ څخه ۱۶۷ تفریق کړی.

حل:

$$\begin{array}{r}
 \text{یوین} \quad \text{لین} \quad \text{سلین} \\
 \textcircled{13} \quad \textcircled{15} \quad \textcircled{3} \\
 ۴ \quad ۶ \quad ۳ \\
 - ۱ \quad ۶ \quad ۷ \\
 \hline
 ۱ \quad ۹ \quad ۷
 \end{array}$$

له ۴ څخه ۷ نه څي نوله ۶ څخه چې د سلین خانه
 کې د ۱۰ یو پورا خلو (یعنی لس مقرر ض کرل)
 چې ۱۴ شي له ۱۴ څخه چې ۷ لار شي ۷ پاتي کيږي دا
 د تفریق حاصل دیوین کور کې لیکو، اوس
 د سلین کور کې ۵ پاتي دي یعنی ۵ سي پاتي دي
 له ۵ څخه د ۶ عدد نه څي نوله ۲ څخه (۱) پورا خلو
 څرنگه چې (۱) مو د سلین له کور څخه پورا خستي نو دا
 یو سل یعنی ۱۰ سي دي چې ۵ سره ۵ کيږي له ۱۵
 څخه چې ۶ لار شي (له ۱۵ لسیو څخه چې ۶ سي لار
 شي) ۹ پاتي کيږي دا ۹ عبارت له ۹ لسیو

شخصه دي چي دلسين گور کي
پي ليکو ، دسليز گور کي
۲ پاتي کيږي ، له ۲ چي (۱) لاهشي (۱)
پاتي کيږي ، دا (۱) ، يوسل دانه يي
دی نو دتفریق په حاصل کي ۱۹۷
لاس ته راځي .

دیو رقیبی عدد وینو تفریقول له
دقوه رقیبی عدد وینو تفریق

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 8 \\ \hline \end{array}$$

10

39

$$\begin{array}{r} - 9 \\ \hline \end{array}$$

30

71

$$\begin{array}{r} - 9 \\ \hline \end{array}$$

62

$$\begin{array}{r} 13 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$$

9

30

$$\begin{array}{r} - 8 \\ \hline \end{array}$$

22

65

$$\begin{array}{r} - 6 \\ \hline \end{array}$$

59

57

$$\begin{array}{r} 12 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$$

8

23

$$\begin{array}{r} - 7 \\ \hline \end{array}$$

16

47

$$\begin{array}{r} - 5 \\ \hline \end{array}$$

41

له دوه رقمي عددونو څخه د دواړو رقمي
عددونو تقریبول

$$\begin{array}{r} 16 \\ -12 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ -13 \\ \hline 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ -10 \\ \hline 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ -22 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ -15 \\ \hline 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55 \\ -33 \\ \hline 22 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 60 \\ -20 \\ \hline 40 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 38 \\ -18 \\ \hline 20 \\ 58 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 44 \\ -14 \\ \hline 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{V.} \\ -19 \\ \hline 51 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{FI} \\ -11 \\ \hline 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ -24 \\ \hline \text{FI} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9. \\ -4. \\ \hline 5. \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ -5. \\ \hline 22 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ -14 \\ \hline \text{V.} \end{array}$$

۶- په لاندې جوړېدلي عددونو کې
د هرې جوړې له لوی عدد څخه کرښه
تاو کړی.

(الف) ۶ - ⑨

(ب) ۱۳ - ۱۸

(ج) ۲۵ - ۴۵

(د)

(ه) ۸ - ۱۴

(و) ۳۱ - ۹۲

تمرینونہ

لانڈی سوالونہ حل کری:

$$\begin{array}{r} 30 \\ -9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ -8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ -9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ -7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 \\ -13 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \\ -12 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 39 \\ -9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 34 \\ -6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 71 \\ -24 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 67 \\ -27 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 \\ -22 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \\ -15 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 96 \\ -42 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 88 \\ -17 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 98 \\ -18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 99 \\ -11 \\ \hline \end{array}$$

لاندي سوالونہ حل کری:

$$\boxed{} = 8 - 20$$

$$27 = \boxed{} - 26$$

$$31 = \boxed{} - 40$$

$$\boxed{} = 42 - 86$$

$$22 = 22 - \boxed{}$$

$$40 = \boxed{} - 59$$

$$20 = \boxed{} - 60$$

$$\boxed{} = 20 - 40$$

$$50 = \boxed{} - 64$$

$$\boxed{} = 44 - 69$$

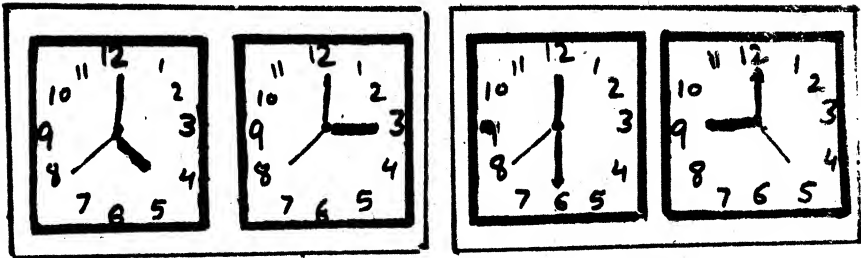
$$36 = 58 - \boxed{}$$

$$25 = \boxed{} - 75$$

ثلثون فصل

ضرب

دا (X) د ضرب علامه ده

۲

۲

$$۴ = ۲ + ۲$$

$$۴ = ۲ \times ۲$$

۲

۲

۲

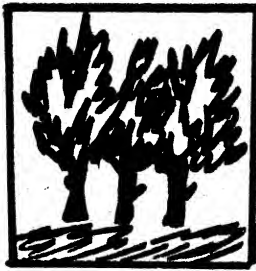
$$۶ = ۲ + ۲ + ۲$$

$$۶ = ۲ \times ۳$$

۳

۳

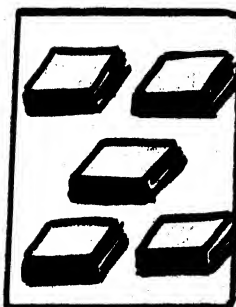
۳

۳

$$9 = 3 + 3 + 3$$

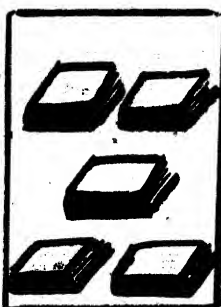
$$9 = 3 \times 3$$

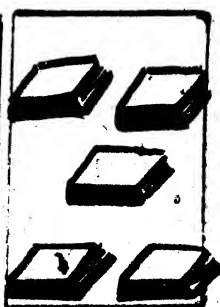
۵

۵

۵

۵

$$20 = 5 + 5 + 5 + 5$$

$$20 = 4 \times 5$$

سبونی دی د بشکونوپه مرسته د پورتنیو مثالونو حل کول
خوچل زده کوونکوتنه تکرار کړی.

د پورتنیو مثالونو له مخې ضرب داسې تعریفوو:

د ضرب تعریف: ضرب په لغت کې

وهلو ته وایي او په حساب کې د مساوی عددونو
د جمعې لندې طریقې ته ضرب وایي.

دیورقسي عددونو د ضربولو طریقه

ضرب یا لنډه طریقه

جمع

$$5 = 1 \times 5$$

$$8 = 2 \times 4$$

$$15 = 3 \times 5$$

$$12 = 4 \times 3$$

$$0 = 0 \times 5$$

$$20 = 5 \times 4$$

$$5 = 1 + 1 + 1 + 1 + 1$$

$$8 = 2 + 2 + 2 + 2$$

$$15 = 3 + 3 + 3 + 3 + 3$$

$$12 = 4 + 4 + 4$$

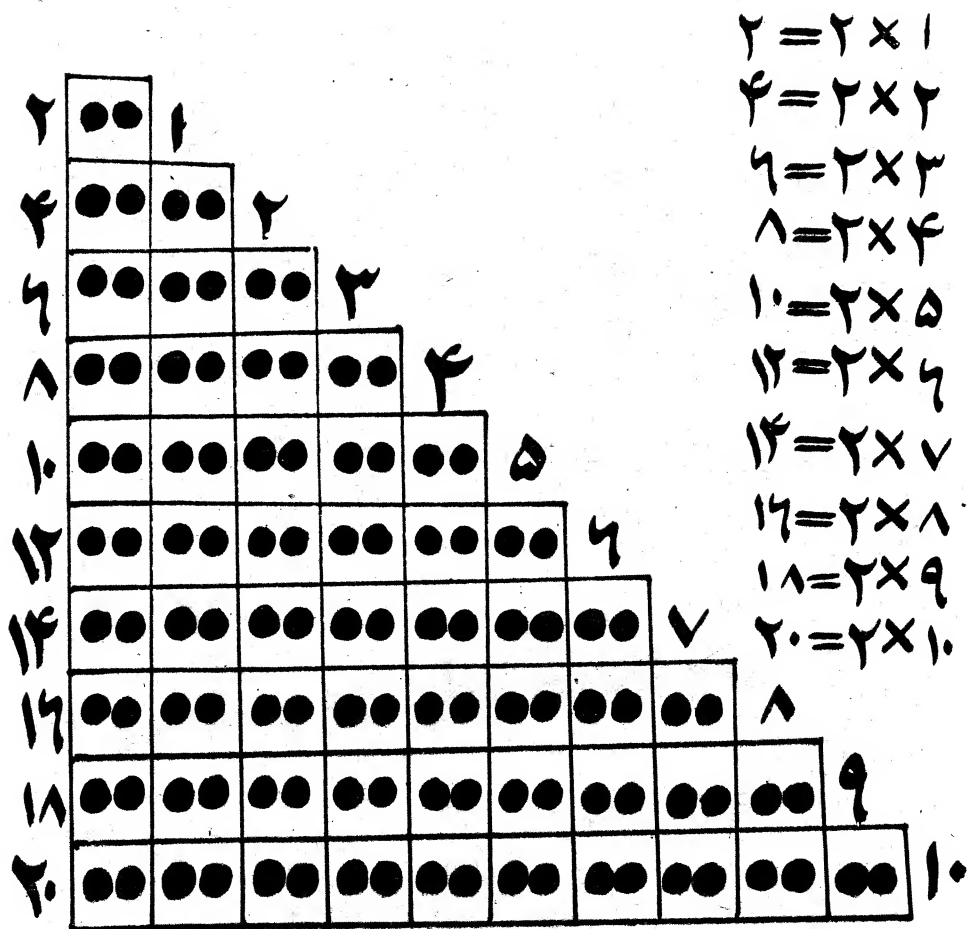
$$0 = 0 + 0 + 0 + 0 + 0$$

$$20 = 5 + 5 + 5 + 5$$

هر عدد چې په صفر کې ضرب شي د ضرب حاصل یې

صفر کیږي او هر عدد چې په یو کې ضرب شي د ضرب

حاصل یې خپله همدغه عدد کیږي.

بنوونگی دی زده کوونگی په دې پوه کړئ
چې دهرسیت شیی د شیانو په شپږ کپی منډ شوی

دی .

نرباني ضرب

د ۳ ضرب

$$۳ = ۳ \times ۱$$

$$۶ = ۳ \times ۲$$

$$۹ = ۳ \times ۳$$

$$۱۲ = ۳ \times ۴$$

$$۱۵ = ۳ \times ۵$$

$$۱۸ = ۳ \times ۶$$

$$۲۱ = ۳ \times ۷$$

$$۲۴ = ۳ \times ۸$$

$$۲۷ = ۳ \times ۹$$

$$۳۰ = ۳ \times ۱۰$$

د ۲ ضرب

$$۲ = ۲ \times ۱$$

$$۴ = ۲ \times ۲$$

$$۶ = ۲ \times ۳$$

$$۸ = ۲ \times ۴$$

$$۱۰ = ۲ \times ۵$$

$$۱۲ = ۲ \times ۶$$

$$۱۴ = ۲ \times ۷$$

$$۱۶ = ۲ \times ۸$$

$$۱۸ = ۲ \times ۹$$

$$۲۰ = ۲ \times ۱۰$$

د ۵ ضرب

$$۵ = ۵ \times ۱$$

$$۱۰ = ۵ \times ۲$$

$$۱۵ = ۵ \times ۳$$

$$۲۰ = ۵ \times ۴$$

$$۲۵ = ۵ \times ۵$$

$$۳۰ = ۵ \times ۶$$

$$۳۵ = ۵ \times ۷$$

$$۴۰ = ۵ \times ۸$$

$$۴۵ = ۵ \times ۹$$

$$۵۰ = ۵ \times ۱۰$$

د ۴ ضرب

$$۴ = ۴ \times ۱$$

$$۸ = ۴ \times ۲$$

$$۱۲ = ۴ \times ۳$$

$$۱۶ = ۴ \times ۴$$

$$۲۰ = ۴ \times ۵$$

$$۲۴ = ۴ \times ۶$$

$$۲۸ = ۴ \times ۷$$

$$۳۲ = ۴ \times ۸$$

$$۳۶ = ۴ \times ۹$$

$$۴۰ = ۴ \times ۱۰$$

په ضرب کې د (۱) خاصیت:

۱- مثال:

د 4×1 حاصل د جې د عملیه په واسطه پیدا کوو:

$$4 \times 1 = 1 + 1 + 1 + 1 = 4$$

$$\boxed{4 \times 1 = 4}$$

۲- مثال:

د 5×1 حاصل د جې د عملیه په واسطه پیدا کوو:

$$5 \times 1 = 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 5$$

$$\boxed{5 \times 1 = 5}$$

له پورتنیو دوو مثالونو څخه څرګندېږي

چې: که هر عدد په (۱) کې ضرب شي

د ضرب حاصل یې خپله هماغه عدد دی.

په ضرب کې د (۰) خاصیت:

۱- مثال: ۳×۰ د جمعې د عملیه په واسطه پیدا

کړی. $۳ \times ۰ = ۰ + ۰ + ۰ = ۰$

۲- مثال: ۶×۰ د جمعې د عملیه په واسطه پیدا کړی.

$۶ \times ۰ = ۰ + ۰ + ۰ + ۰ + ۰ + ۰ = ۰$

له پورتنیو دو مثالونڅخه نتیجه اخلوچې:

هر عدد که په صفر کې ضرب شي د ضرب حاصل یې صفر کیږي.

سوالونه

ضرب یې کړی:

$۵ \times ۱ = ?$

$۲ \times ۰ = ?$

$۸ \times ۰ = ?$

$۱ \times ۶ = ?$

$۱ \times ۹ = ?$

$۰ \times ۴ = ?$

$۷ \times ۰ = ?$

$۸ \times ۱ = ?$

دالاندې یوین او لسیز عددونه دیوین
 اولسین په ځایو کې ولیکي .

۱۴	۶۴	۲۵												
<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین		
یوین	لسین													
یوین	لسین													
یوین	لسین													
۹۵	۴	۸۳												
<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین		
یوین	لسین													
یوین	لسین													
یوین	لسین													
۹	۷۰	۵۹												
<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین			<table border="1"> <tr> <td>یوین</td> <td>لسین</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	یوین	لسین		
یوین	لسین													
یوین	لسین													
یوین	لسین													

تہرین: حل یر کری:

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ \times 1 \\ \hline \end{array}$$

ضرب پی کری

$$\begin{aligned} &= ۲ \times ۱ \\ &= ۲ \times ۲ \\ &= ۲ \times ۳ \\ &= ۲ \times ۴ \\ &= ۲ \times ۵ \\ &= ۲ \times ۶ \\ &= ۲ \times ۷ \\ &= ۲ \times ۸ \\ &= ۲ \times ۹ \\ &= ۲ \times ۱۰ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &= ۲ \times ۱ \\ &= ۲ \times ۲ \\ &= ۲ \times ۳ \\ &= ۲ \times ۴ \\ &= ۲ \times ۵ \\ &= ۲ \times ۶ \\ &= ۲ \times ۷ \\ &= ۲ \times ۸ \\ &= ۲ \times ۹ \\ &= ۲ \times ۱۰ \end{aligned}$$

ضرب پی کری

$$= 5 \times 1$$

$$= 5 \times 2$$

$$= 5 \times 3$$

$$= 5 \times 4$$

$$= 5 \times 5$$

$$= 5 \times 6$$

$$= 5 \times 7$$

$$= 5 \times 8$$

$$= 5 \times 9$$

$$= 5 \times 10$$

$$= 4 \times 1$$

$$= 4 \times 2$$

$$= 4 \times 3$$

$$= 4 \times 4$$

$$= 4 \times 5$$

$$= 4 \times 6$$

$$= 4 \times 7$$

$$= 4 \times 8$$

$$= 4 \times 9$$

$$= 4 \times 10$$

په ضرب کې د بدلون خاصیت:

۱- مثال:

$$۲ \times ۳ = ۳ + ۳ = ۶$$

$$۳ \times ۲ = ۲ + ۲ + ۲ = ۶$$

له دې څخه معلومېږي چې:

$$۲ \times ۳ = ۳ \times ۲$$

۲- مثال:

$$۶ \times ۵ = ۵ + ۵ + ۵ + ۵ + ۵ + ۵ = ۳۰$$

$$۵ \times ۶ = ۶ + ۶ + ۶ + ۶ + ۶ = ۳۰$$

له دې څخه څرگندېږي چې:

$$۶ \times ۵ = ۵ \times ۶$$

نو په ضرب کې د بدلون خاصیت داړنگه
بیانوو:

[که چېرې د ضرب په عملیه کې د ضرب دا جزو
خایونه تغیر شي، د ضرب حاصل یې تغیر نه کوي]

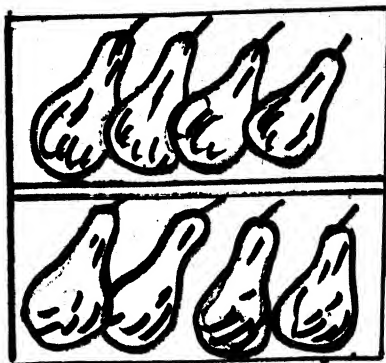
پنجم فصل

تقسیم (ولش)

د تقسیم تعریف: دیوشتی ویشل په شو

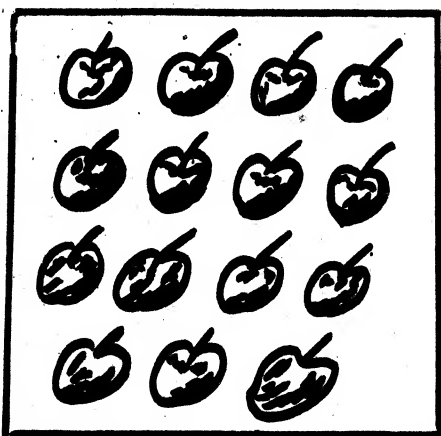
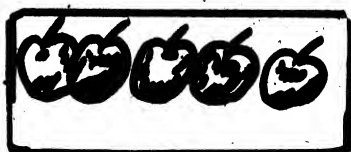
مساوي برخوله تقسیم څخه عبارت دی او
دا (ب) د تقسیم علامه ده.

په لاندې مجموعه کې اته دانې ناک دي له
دې څخه دوه داسې مجموعې جوړولی شو
چې هره یوه یې څلور دانې ناک ولري.

$$8 \div 2 = 4$$

دېني لاس په چوکات کې پنځلس دانې
 منې په درې چوکاتو کې داسې ویشل
 شويدي چې په هر چوکات کې پنځه، پنځه
 دانې منې دي.

د عددو د تقسیم په شکل یې داسې

لیکلی شو چې:

$$15 \div 3 = 5$$

۱- مثال: غواړو چې ۶ آناړ په درې پشقابو کې په مساوي توګه ویشو نو په هر پشقاب کې خوداني کيږدو؟

ليدل کيږي که هر پشقاب کې دوه دوه داني آناړ کيږدو، په پشقابو کې په مساوي توګه ویشل کيږي.

$$6 \div 3 = 2$$

داسوال داسې ويل کيږي شپږ تقسيم په درې مساوي کيږي له دوو سره

۲- مثال : یوسري په پاکت کې خپلو
درې لوبو ته ۱۲ دانې منې راوړي دي
ددې لپاره چې دامنې ددوی په منځ کې
مساوي ویشل شي هرې یوې ته خودانې
ورکړي ؟

دکار داسانې لپاره یې لوېرې یوې
ته یوه یوه دامنه ورکړه خو پلار ونی
چې په پاکت کې منې پاتې دي دوهم
خل بیا یوه یوه منډه لورکانو ته ورکوي
بیا هم گوري چې منې په پاکت کې پاتې
دي دریم خل بیا یوه یوه منډه لوبو ته
ورکوي بیا هم چې پاکت کې گوري

تراوسه هم پاكټ كې منې پاتې دي
 اوپلا رېږي وينې چې يوه يوه منډه بله هم
 هغوی ته رسينې نو څلورم ځلي بيا
 هغوی ته يوه يوه منډه ورکوي
 په دې ډول هرې يوې ته څلور څلور
 منې رسيدلي دي .

داعملیه رياضي كې داسې ليكل
 كينې :

$$۱۲ \div ۳ = ۴$$

نوموړی سوال داسې لوستل

كينې : د ولس تقسيم په درې

مساوي څلور كينې .

په حساب کې د تقسیم لپاره دا (ډ. ۱)
 ر ، علامې ټاکل شوې دي

مثالونه

$$1 = 2 \div 2$$

$$2 = 2 \div 1$$

$$3 = 2 \div \frac{2}{3}$$

$$4 = 2 \div \frac{1}{2}$$

$$5 = 2 \div \frac{2}{5}$$

$$6 = 2 \div \frac{1}{3}$$

$$7 = 2 \div \frac{2}{7}$$

$$8 = 2 \div \frac{1}{4}$$

$$9 = 2 \div \frac{2}{9}$$

$$1 = 2 \div 2$$

$$2 = 2 \div 1$$

$$3 = 2 \div \frac{2}{3}$$

$$4 = 2 \div \frac{1}{2}$$

$$5 = 2 \div \frac{2}{5}$$

$$6 = 2 \div \frac{1}{3}$$

$$7 = 2 \div \frac{2}{7}$$

$$8 = 2 \div \frac{1}{4}$$

$$9 = 2 \div \frac{2}{9}$$

$$1 = 5 \div 5$$

$$2 = 5 \div 10$$

$$2 = 5 \div 10$$

$$4 = 5 \div 20$$

$$5 = 5 \div 25$$

$$6 = 5 \div 30$$

$$7 = 5 \div 35$$

$$8 = 5 \div 40$$

$$9 = 5 \div 45$$

$$10 = 5 \div 50$$

$$1 = 4 \div 4$$

$$2 = 4 \div 8$$

$$2 = 4 \div 12$$

$$4 = 4 \div 16$$

$$5 = 4 \div 20$$

$$6 = 4 \div 24$$

$$7 = 4 \div 28$$

$$8 = 4 \div 32$$

$$9 = 4 \div 36$$

$$10 = 4 \div 40$$

ښوونکي دې د پورتنیو مثالونو د تدریس په وخت کې
زباني ضرب په زده کوونکو تکرار کړي.

دحل شوي مثال په شان دځوابونوخوا ته خط کش کړي

۲	$۵ \div ۲۰$
۵	$۴ \div ۲۰$
۴	$۱۰ \div ۲۰$
۲	$۲ \div ۲۰$
۱۰	$۱۰ \div ۲۰$

۳	$۴ \div ۸$
۲	$۳ \div ۹$
۶	$۲ \div ۱۵$
۸	$۳ \div ۱۸$
۵	$۲ \div ۱۶$

۷	$۲ \div ۴$
۹	$۵ \div ۲۵$
۲	$۴ \div ۲۴$
۸	$۳ \div ۲۷$
۶	$۴ \div ۲۲$
۵	$۵ \div ۲۵$

ښوونکي دغه نږدې ګوونکي ته د پوښتنې لار په شان د پرمختلونکي حل او
ګوښتنې لار د ورکړې

تقرین : حل پی کری :

$$= 4 \div 20$$

$$= 2 \div 24$$

$$= 5 \div 10$$

$$= 5 \div 15$$

$$= 5 \div 20$$

$$= 5 \div 25$$

$$= 5 \div 20$$

$$= 5 \div 25$$

$$= 2 \div 4$$

$$= 2 \div 6$$

$$= 2 \div 8$$

$$= 2 \div 12$$

$$= 2 \div 9$$

$$= 2 \div 15$$

$$= 4 \div 12$$

$$= 4 \div 16$$

مثالونه

$$9 = 2 \div 18$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ 2 \overline{) 18} \\ \underline{18} \\ 0 \end{array}$$

$$8 = 2 \div 16$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ 2 \overline{) 16} \\ \underline{16} \\ 0 \end{array}$$

دیورتی مثال په شان لاندی سوالونه حل کړی:

$$2 \overline{) 6}$$

$$2 \overline{) 8}$$

$$2 \overline{) 4}$$

$$4 \overline{) 4}$$

$$4 \overline{) 8}$$

$$2 \overline{) 9}$$

$$2 \overline{) 15}$$

$$2 \overline{) 10}$$

$$2 \overline{) 6}$$

$$4 \overline{) 24}$$

$$7 \overline{) 25}$$

$$5 \overline{) 25}$$

مثالونه

$$\begin{array}{r|l} 9 & 2 \\ 9 & 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 8 & 4 \\ 8 & 2 \\ \hline \end{array}$$

د پورتنی مثال په شان لاندی سوالونه حل کړی.

$$\begin{array}{r|l} 24 & 3 \\ 24 & 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 12 & 4 \\ 12 & 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 6 & 2 \\ 27 & 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 64 & 8 \\ 64 & 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 48 & 8 \\ 48 & 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 45 & 5 \\ 45 & 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 22 & 8 \\ 22 & 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 25 & 5 \\ 25 & 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 28 & 7 \\ 28 & 7 \\ \hline \end{array}$$

لاندى سوالونه حل كړى .

$$= 6 \div 12$$

$$= 2 \div 15$$

$$= 2 \div 12$$

$$= 4 \div 20$$

$$= 5 \div 20$$

$$= 2 \div 18$$

$$= 6 \div 18$$

$$= 8 \div 16$$

$$= 4 \div 12$$

$$= 5 \div 15$$

د لاندى سوالونو تشخايونه په مناسبو عددونو ډك كړئ .

$$10 = \boxed{} \div 20$$

$$2 = \boxed{} \div 18$$

$$4 = \boxed{} \div 20$$

$$3 = \boxed{} \div 27$$

$$9 = \boxed{} \div 18$$

$$2 = \boxed{} \div 16$$

$$5 = \boxed{} \div 20$$

$$6 = \boxed{} \div 24$$

$$6 = \boxed{} \div 18$$

$$3 = \boxed{} \div 24$$

تمرین

۱- یو مترې ۲ متره ټوکر خپلی لور او ۲

متره یې زوی ته راوینو ټول یې څو متره

ټوکرانیولی دی؟

۲- دیوې ونې په یو بڼاخ کې ۴ دانې

منې او په بل بڼاخ کې یې ۹ دانې منې دي

په ونه کې ټولې څو دانې منې دي؟

۳- د درې وختونو لرونکې په ترتیب سره

۴، ۵ او ۹ کرکټونه دي د هروخت د لمانځه

د وخت نوم واخلئ.

۴- عبدالله له بازار څخه یو پاکت منې راوړي

۴ دانې منې یې خپلې مور ۳ دانې منې

۱. ڀي ڇيلي خور او ۲ دانن ڇيله واخيستي
 ۳. ڀي پاڪت ڪي ٿولي ڇومبي وڃي؟
 ۴. حضرت محمد^(ص) ڀي ۴ ڪلتي ڪي ڀي
 پيغمبري مبعوث ٿي له هئي ٺهتي تڏه وروسته
 ۱۳ ڪاله ڀي مڪه معظمه او ۱۰ ڪاله ڀي ڀي
 مدينه منوره ڪي تير اوڀياڻي له دنيا تڏه
 رحلت و ڪر معلوم ڇي د حضرت محمد^(ص)
 ٽول عمر ڇو ڪاله و؟
 ۶. ديوي وڻي ڀي يونباخ ڪي ۳ دانن
 ناکونه وو، که ۳ دانن ورڇني وشڪوو
 ڀي ونه ڪي به خوداني ناکونه
 ڀاتي شي؟

۷- احمد ۸ ټوکه کتابچې درلودې ۴ ټوکه
يې خپل ورور ته ورکړې له دلا سره
شوکتاچې پاتې دي؟

۸- په يو پشقاب کې ۶ دانې انار دي که
۴ دانې يې وخورو په پشقاب کې به شو
دانې انار پاتې شي؟

۹- سليم ۹ کلن دی که ناصره سليم شخه ۳
کاله کوچنۍ وي ويايي چې ناصره شو
کلن دی؟

۱۰- مریم سره په جيب کې ۱۲ افغانۍ دي
که په ۵ افغانۍ وقله راوښي خو افغانۍ
به ورته پاتې شي؟

۱- د چرنې ديوې هگۍ بيه ۵ افغانه ده

د ۴ هگير قيمت به خوشي؟

۱۲- په يونټوگي کې ۱۶ چوکۍ دي په هر

چوکۍ دوه کسه ناست دي دنوموړي

ټوگي د زده کونکو شمير څو کسه دي؟

۱۳- اسد ۶ دانې پنسلونه واخيستل که

ديوپنسل بيه (قيمت) ۴ افغانه وي

ووايست چې اسد د څو افغانو پنسلونه
راينوي دي؟

۱۴- ملالۍ په يوساعت کې د کتاب ۴

مخونه ليکي ووايست چې په ۵ ساعتو

کې به د کتاب څو مخونه وليکي؟

همدغه درې مرتبې (یوین، لیز، سلین)
 په کده یوه طبقه جوړوي چه د لومړي
 یاد یوین د طبقې په نوم یاد یږي . موږ
 کولی شو چې د ۱۰۰ عدد په خپلو مرتبو
 او طبقو کې په لاندې ډول ولیکو:

لومړۍ طبقه		
د یوینو مرتبه	د لیزو مرتبه	د سلینو مرتبه
۰	۰	۱

اوس که د ۱۰۰ په عدد (۱۰۰) عدد وړزیاو
 شي د ۱۰۱ نوی عدد د لاس ته راغی
 چې په دې ډول په خپلو مرتبو کې لیکل کېږي.

لومړۍ طبقه		
د یوینو مرتبه	د لیزو مرتبه	د سلینو مرتبه
۱	۰	۱

په همدې توگه که د ۱۰۰ پر عدد د ۳، ۲، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸ او د ۹ عددونه وړزیا
 کړو د ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ او
 د ۱۰ عددونه لاس ته راځي چې ۱۰۹ يې په
 په لاندې ډول جدول کې لیکو:

لومړۍ طبقه		
ډیویز و مرتبه	دسيز و مرتبه	دسليز و مرتبه
۹	۰	۱

که پورتنیو عددونو ته وگورو
 دسيز خایو کې تراوسه پورې له
 صفر (۰) څخه لوی عدد نه لرو
 اوس که د ۱۰۰ په عدد د ۱۰ عدد وړزیا

د افغانستان اسلامي دولت

د بشوونې او روزنې وزارت

د تاليف او ترجمې رياست

حساب

د دوهم ټولگي لپاره

ليکوال: شاه محمد

بياکټونکي: ټاکل شوی هنيت

د افغانستان اسلامي دولت

د بشوونې او روزنې وزارت

د تاليف او ترجمې رياست

حساب

د دوهم ټولگي لپاره

ليکوال: شاه محمد

بياکټونکي: ټاکل شوی هیئت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دښوونکي لپاره لارښود:

- ۱- ښوونکی باید له پاکو جامو سره ټولګي ته ننوځي .
- ۲- ښوونکی باید ټولګي ته له ننوتو مخکې درسي پلان ولري .
- ۳- درسي پلان باید د درسي ساعت مطابق جوړ شي .
- ۴- ښوونکی په تدریس کې له ټول ټول روشنو څخه کار واخلي .
- ۵- ښوونکی باید په ټاکلي وخت ټولګي ته داخل شي .
- ۶- ښوونکي باید خپل ځان ښو همکار په توګه زده کوونکو ته وروپېژني .
- ۷- ښوونکي باید د نوی درس په پېل کې بسم الله الرحمن الرحيم ووايي .
- ۸- ښوونکی باید ټولګي ته دننوتو په وخت کې سلام واچوي .
- ۹- ښوونکی باید د تدریس لپاره ښه فضا برابره کړي .
- ۱۰- ښوونکی باید د زده کوونکو حاضري واخلي .
- ۱۱- ښوونکي باید د زده کوونکو کورنۍ کار وګوري او اصلاح یې کړي .
- ۱۲- د (کلمو الناس علی قدر عقولهم) مقولې په نظر کې نیولو سره ښوونکی باید د زده کوونکو له سويې سره سم درس ورکړي .

۱۲- ښوونکی باید د تدریس په وخت کې خپل زده کوونکي ارزيايي کړي.

۱۴- ښوونکی ته لازمه ده چې زده کوونکو په منځ کې ښه نيت او وړور

ولی فضا برابره کړي .

۱۵- ښوونکی باید خپلو زده کوونکو ته په تدریس کې برخه ورکړي .

۱۶- ښوونکي دې د درس د موثره کېدو په خاطر خپل زده کوونکي

وېژني .

۱۷- ښوونکي دې د درس په پای کې زده کوونکو ته د پوښتنو کولو حق

ورکړي .

۱۸- ښوونکی دی زده کوونکو ته کورنۍ وظیفه ورکړي .

۱۹- ښوونکی دی په تدریس کې له محیطي ، ساده او ارزانو مواد و

څخه کار واخلي .

۲۰- ښوونکي دې په داسې ډول د زده کوونکو پوښتنو ته ځواب ووايي چې

په راتلونکي کې د یوې د پوښتنو کولو استعداد کمزوری نشي .

۲۱- ښوونکی دې زده کوونکي وپوهوي چې ددې کتاب تمرینونه خپلو

کتابچو ته نقل او حل کړي .